

MESTSKÉ KONFRONTÁCIE

Východ (Dilli, Peking, Hanoj) Matúša Zajaca

verzus

Západ (Londýn, Rím, Paríž) Michala Fuliera

Trojica členov **občianskeho združenia PHOS** dňa 15.08. 2010 v príjemnom prostredí Horského parku v exteriéri „Horárne“ viedla prezentáciu projektu **Mestské konfrontácie Východ verzus Západ**, venovanú širokej verejnosti a stálym cestovateľským nadšencom.

Konfrontovanie miest Východu a Západu ponúklo návštevníkom dva pohľady do štruktúr súčasného spoločenského usporiadania, kde tradícia i zmena, rozmach a stagnácia súčasne umožňujú vnímanie a snahu o pochopenie rozmanitých kultúr rôznych miest s dôrazom na zachytenie človeka vo všednom chode dňa. Pritom toto porovnávanie nastáva už vo vnútornej paradoxnosti daného veľkomesta. Konfrontovanie konfrontácií.

Matúš pocítil šialenstvo mesta Dilli pri masívnej záplave ľudí, hluku, špiny a chudobných pomeroch. No jeho fotografie si všímajú niečo zvláštne na tomto preplnenom meste. Emotívnu koloritu tohto prostredia napriek všadeprítomnému šedému smogu. Práve tieto farebné emócie sa snažil zachytiť nachádzaním osobnostnej individuality, kde farebné ladenie nesie svoj osobitý význam. Možno obava pred budúcim, no oddanosť voči tradičným hodnotám.

Michal svojimi fotografiami presne vystihol isté črty Londýna. Jeho neosobnosť, ľudí mihajúcich sa, kedy toto mesto je možno len jednou zo zastávok, prechodné bydlisko na ceste za šťastím. Tisíce a tisíce neznámych ľudí každý deň prejde uličkami tohto mesta. Nie je ťažké zachytiť turistov, ako s nadšením hľadajú rôzne atrakcie, ale kde a kto sú stáli obyvatelia tohto veľkomesta?

Matúš poňal mesto Peking vo farebnej kontrastnosti, ktorá je zrejmá už pri prvom pohľade na jeho fotografie, kedy jednotlivé farby si prepožičiavajú význam. Červená farba rázne asociuje spojenie týchto miest s komunistickou ideológiou, no zároveň symbolizuje silu, boj. Snahu ísť stále vpred. Títo ľudia majú v úcte tradíciu svojho mesta, no to nebráni kultúrnemu i ekonomickému rozmachu, zmene, ktorú je tu evidentná každým dňom. Najmä mládež je veľmi otvorená novým možnostiam, slobodná vo všetkých štýloch rozvíjania ich individuality, formy zábavy i módy.

Michal vníma mesto Rím ako mesto večnej histórie a náboženských dejín, ktoré vlastne neustále rysujú jeho súčasnú tvár. V ryhách mohutných stavieb, ktoré sa vypínajú k nebu, nachádza obyčajných ľudí a zvyrazňuje ich malosť v porovnaní s robustnosťou týchto histórii popísaných miest. Kresťanský odkaz sa totižto v Ríme nedá prehliadnuť.

Matúš vkročil svojimi fotografiami z mesta Hanoj do príbytkov obyčajných ľudí v snahe zachytiť ich všedný život, ich každodenné pracovné úkony v určitom rytme. V týchto maličkých domovoch sa zastavil čas, akoby rozmach sa týkal iba centra, tu na okraji je citeľná stagnácia, najmä staršia generácia evidentne stále žije v časoch minulých.

Michal zachytil Paríž na základe jeho veľavravných uličiek. Túlanie sa po týchto tepnách Paríža mu poskytlo mnoho zaujímavých udalostí v plynutí dňa. Nachádzal množstvo miest, ktoré mu umožnili priestor na zamyslenie sa, či už tichom hovoriach zákutí, alebo ruchom pretínaných miest. Dá sa povedať, že práve pohyb bol jednou z čít, ktorú je možné vidieť aj na výsledných fotografiách. Zastavenie sa v pohybe pri zvýraznení určitých tvarov, ktoré majú svoj druhotný význam. Dejinné súvislosti mesta v prieniku moderného behu súčasnosti.

Prezentácia osobitých čŕt, typických pamiatok a historických súvislostí miest pokračovala spontánnym dialógom fotografov s publikom, kedy vznikla zaujímavá, do určitej miery až konfrontujúca diskusia. Fotografii vysvetľovali hľadanie jednotlivých motívov a upresňovali situácie, ktoré vznikali pri tvorbe fotografií. Ľudia sa zaujímali o to, akým spôsobom a technikou boli zachycované dané miesta, čo viedlo samotných fotografov k výberu týchto miest, prečo sa ich rozhodli konfrontovať a zvolili farebnú versus čiernobielu fotografiu. Smer otvorenej diskusie a záujem publika ponúkol priestor na nadviazanie projektu mestských konfrontácií s prezentáciou ďalších či už spoločných, alebo individuálnych projektov všetkých štyroch fotografov združenia PHOS. Bolo dôležité ľuďom vysvetliť význam dokumentárnej fotografie, jej špecifiká a výnimočnosť v dnešnom ohlušujúcom návale tzv. „spomienkových fotografií“. Prienik diskusie sa dotkol aj etiky súčasnej fotografie a polemiky „kedy fotiť a kedy skloniť fotoaparát.“

Veríme, že prítomní aspoň do určitej miery boli spokojní, vychutnali si umeleckú hodnotu dokumentárnych fotografií a bol im sprostredkovaný priestor na vlastné reflektovanie súčasnosti iných miest s prostredím, v ktorom žijú. Týmto by sme sa chceli poďakovať návštevníkom a najmä usporiadateľom (menovite Evke), vďaka ktorým sa táto prezentácia mohla uskutočniť. Tešíme sa na ďalšie spoločné stretnutie pri zviditeľňovaní dokumentárnych fotografií, ktoré nesú humánne poslanstvo o človeku v dnešnom uponáhľanom svete.

Ivana Pástorová